

PADOMES LĒMUMS

(2008. gada 18. februāris)

par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Bosniju un Hercegovinu, un par Lēmuma 2006/55/EK atcelšanu

(2008/211/EK)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

- (4) Komisijas dokumentā par paplašināšanās stratēģiju un galvenajiem uzdevumiem laikposmā no 2006. līdz 2007. gadam norādīts, ka partnerības atjauninās 2007. gada beigās.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

- (5) Padome 2006. gada 17. jūlijā pieņēma Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (IPA) ⁽³⁾, ar kuru atjaunina finansiālās palīdzības sistēmu pirmspievienšanās valstīm.

ņemot vērā Padomes 2004. gada 22. marta Regulu (EK) Nr. 533/2004 par Eiropas partnerību izveidošanu atbilstoši stabilizācijas un asociācijas procesam ⁽¹⁾ ar grozījumiem un jo īpaši tās 2. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

- (6) Tādēļ ir ieteicams pieņemt pārskatītu Eiropas partnerību, ar ko atjaunina pašreizējo partnerību, lai apzinātu jaunās prioritātes turpmākam darbam, balstoties uz secinājumiem 2007. gada progresa ziņojumā, Bosnijai un Hercegovinai gatavojoties turpmākai integrācijai Eiropas Savienībā.

tā kā:

- (7) Lai sagatavotos turpmākai integrācijai Eiropas Savienībā, Bosnijas un Hercegovinas kompetentajām iestādēm būtu jāizstrādā plāns, kurā jāatspoguļo laika grafiks un atsevišķi pasākumi Eiropas partnerības prioritāšu īstenošanai.

(1) Eiropadome 2003. gada 19. un 20. jūnija Saloniku sanāksmē apstiprināja Eiropas partnerību ieviešanu kā līdzekli, kas palīdzētu īstenot Rietumbalkānu valstu Eiropas perspektīvu.

- (8) Tādēļ būtu jāatceļ Lēmums 2006/55/EK,

(2) Regulā (EK) Nr. 533/2004 ir paredzēts, ka Padomei jālemj par partnerībā ietveramajiem principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kā arī par jebkādiem turpmākiem pielāgojumiem. Tajā arī ir noteikts, ka Eiropas partnerību paveiktā darba kontroli nodrošinās ar to mehānismu palīdzību, kas izveidoti saistībā ar stabilizācijas un asociācijas procesu, jo īpaši sniedzot gada progresa ziņojumus.

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

(3) Padome 2006. gada 30. janvārī pieņēma otro Eiropas partnerību ar Bosniju un Hercegovinu ⁽²⁾.

1. pants

⁽¹⁾ OV L 86, 24.3.2004., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 269/2006 (OV L 47, 17.2.2006., 7. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2006/55/EK (2006. gada 30. janvāris) par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Bosniju un Hercegovinu, un ar ko atceļ Lēmumu 2004/515/EK (OV L 35, 7.2.2006., 19. lpp.).

Principi, prioritātes un nosacījumi, kas iekļauti Eiropas partnerībā ar Bosniju un Hercegovinu, ir izklāstīti pielikumā.

⁽³⁾ OV L 210, 31.7.2006., 82. lpp.

2. pants

Eiropas partnerības īstenošanu izskatīs, izmantojot mehānismus, kas izveidoti saskaņā ar stabilizācijas un asociācijas procesu, jo īpaši Komisijas gada progresa ziņojumus.

3. pants

Lēmumu 2006/55/EK atceļ.

4. pants

Lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2008. gada 18. februārī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
D. RUPEL

PIELIKUMS

2007. GADA EIROPAS PARTNERĪBA AR BOSNIJU UN HERCEGOVINU**1. IEVADS**

Eiropadome apstiprināja Eiropas partnerības ieviešanu kā līdzekli, kas palīdzētu īstenot Rietumbalkānu valstu Eiropas perspektīvu. Ar ierosināto pārskatītā partnerība atjaunina otro partnerību, balstoties uz secinājumiem Komisijas 2007. gada progresa ziņojumā par Bosniju un Hercegovinu. Tajā apzinātas rīcības atjaunotās, kā arī atlikušās rīcības prioritātes. Jaunās prioritātes ir pielāgotas valsts īpašajām vajadzībām un tās gatavības pakāpei, un vajadzības gadījumā tās tiks atjauninātas. Bosnijai un Hercegovinai jāizstrādā plāns ar reformu grafiku un informāciju par īpašiem pasākumiem, ko tā paredz, lai īstenotu Eiropas partnerības prioritātes. Partnerība sniedz arī norādes par finansiālu palīdzību valstij.

2. PRINCIPI

Stabilizācijas un asociācijas process joprojām ir pamats Rietumbalkānu valstu virzībā uz pievienošanos Eiropas Savienībai nākotnē. Bosnijai un Hercegovinai noteiktās prioritātes attiecas uz spēju izpildīt 1993. gada Eiropadomes Kopenhāgenas sanāksmē izvirzītos kritērijus un stabilizācijas un asociācijas procesam paredzētos nosacījumus, īpaši nosacījumus, kurus Padome definēja 1997. gada 29. aprīļa un 1999. gada 21. un 22. jūnija secinājumos, 2000. gada 24. novembra Zagrebas samita noslēguma deklarāciju un Saloniku darba kārtību.

3. PRIORITĀTES

Eiropas partnerībā minētās prioritātes ir izraudzītas, pamatojoties uz to, cik reāli ir, ka dažos nākamajos gados Bosnija un Hercegovina spēs tās īstenot vai būtiski pāvirzīsies uz priekšu to izpildē. Tiek nošķirtas īstermiņa prioritātes, kuras paredzēts izpildīt viena vai divu gadu laikā, un vidēja termiņa prioritātes, kuras paredzēts izpildīt triju līdz četrus gadu laikā. Prioritātes attiecas gan uz tiesību aktiem, gan uz to īstenošanu.

Ņemot vērā vajadzību noteikt prioritātes, Bosnijai un Hercegovinai, protams, ir jāizpilda arī citi uzdevumi, kas var kļūt par prioritātēm nākamajās partnerībās, ņemot vērā arī Bosnijas un Hercegovinas turpmākos panākumus.

Ir noteiktas galvenās īstermiņa prioritātes, un to apkopojums ir norādīts saraksta sākumā. Galvenās prioritātes nav sarindotas to nozīmīguma secībā.

3.1. ĪSTERMIŅA PRIORITĀTES**Galvenās prioritātes**

- Pieņemt un sākt īstenot tiesību aktus par policijas reformu valsts un administratīvo vienību līmenī saskaņā ar ES principiem.
- Pilnībā sadarboties ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai (ICTY), tostarp uzņemoties aktīvu lomu visu ICTY apsūdzēto personu aizturēšanā kopumā.
- Pieņemt vajadzīgos sabiedriskās apraides tiesību aktus Bosnijas un Hercegovinas Federācijas līmenī. Īstenot valsts sabiedriskās apraides reformu.
- Īstenot valsts pārvaldes reformas 2006. gada stratēģiju un nodrošināt, ka valsts līmeņa ministrijas un iestādes saņem atbilstīgu finansējumu, spēj darboties un ir pienācīgi aprīkotas, īpaši telpu un personāla ziņā.
- Nostiprināt administratīvās spējas, gatavojoties īstenot Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN) un izpildīt Pagaidu nolīguma (PN) saistības.
- Pielikt pūles, lai panāktu samierināšanos starp reģiona valstu pilsoņiem, un pastiprināt centienus rast galīgus risinājumus neatrisinātiem divpusējiem jautājumiem, īpaši saistībā ar robežu jautājumiem.
- Gūt būtiskus panākumus vienotas ekonomikas telpas izveidē Bosnijā un Hercegovinā, atbalstot preču, kapitāla un pakalpojumu brīvu apriti un personu brīvu pārvietošanos.

- Samazināt strukturālās nepilnības, kas kavē darba tirgus darbību, īpaši nodokļus strādājošajiem, sociālo pabalstu līmeni un algu noteikšanas mehānismus, lai palielinātu dalību un nodarbinātību.
- Veikt pasākumus, lai izveidotu funkcionālākas un stabilākas institucionālās struktūras un panāktu cilvēktiesību un pamatbrīvību labāku ievērošanu, tostarp pēc vajadzības vienojoties par izmaiņām Bosnijas un Hercegovinas konstitūcijā un pieņemot šīs izmaiņas.

Politiskie kritēriji

Demokrātija un tiesiskums

Konstitūcija/pārvaldība

- Veikt turpmākus pasākumus, lai Bosnijas un Hercegovinas parlamentārajai asamblejai nodrošinātu pietiekamus tehniskos resursus un personālu.
- Nodrošināt valsts/administratīvo vienību strukturētu un institucionalizētu koordināciju, izveidojot funkcionējošus mehānismus politiskai, likumdevēju un tehniskai koordinācijai starp valsti un administratīvajām vienībām.
- Nodrošināt pienācīgu Bosnijas un Hercegovinas augstāko revīzijas iestāžu ziņojumu uzraudzību un veikt atbilstīgus pasākumus attiecībā pret personām, kas atbildīgas par pārkāpumiem.

Parlaments/vēlēšanas

- Izdarīt grozījumus vēlēšanu tiesību aktos attiecībā uz Bosnijas un Hercegovinas prezidentūras locekļiem un Tautas palātas deputātiem, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un Eiropas Padomes pēcpievienšanās saistībām.

Valsts pārvalde

- Nodrošināt valsts pārvaldes koordinatora biroja darbam nepieciešamos materiālos un cilvēkresursus.
- Turpināt uzlabot darbā pieņemšanas procedūras, balstoties uz objektīviem kritērijiem, kuru pamatā ir darba izpildes kvalitāte, nodrošinot pārskatāmību un pietiekami kvalificētu civildienesta ierēdņu ātru norīkošanu amatā.
- Saskaņot tiesību aktus par civildienestu, lai izveidotu atbildīgu un efektīvu civildienestu, balstoties uz profesionāliem un karjeras attīstības kritērijiem.
- Pabeigt valsts un administratīvo vienību ombudu apvienošanu un nodrošināt, ka valsts līmeņa birojam ir resursi, kas vajadzīgi, lai atbilstoši darbotos.

Tiesu sistēma

- Pastiprināt tiesu sistēmas neatkarību un atbildību un paaugstināt tās efektivitāti, tostarp samazinot neiztiesāto lietu skaitu.
- Pieņemt un sākt īstenot tiesu nozares attīstības stratēģiju.
- Nodrošināt tiesu iestāžu darbinieku atbilstīgu apmācību, jo īpaši attiecībā uz cilvēktiesību tiesību aktiem un jautājumiem, kas saistīti ar Stabilizācijas un asociācijas nolīguma īstenošanu.

Korupcijas novēršanas politika

- Pieņemt un īstenot detalizētu rīcības plānu korupcijas novēršanai, pamatojoties uz korupcijas novēršanas valsts stratēģiju.
- Īstenot Eiropas Padomes valstu grupas pret korupciju (GRECO) ieteikumus un pildīt pienākumus, kas izriet no starptautiskām konvencijām korupcijas jomā.
- Enerģiski saukt pie atbildības par korupciju un pret korupciju piemērot absolūtas neiecietības politiku.
- Nodrošināt tiesību aktu par interešu konfliktu efektīvu īstenošanu.

Cilvēktiesības un minoritāšu aizsardzība

- Atcelt norādes par nāves sodu *Republika Srpska* Konstitūcijā.
- Uzlabot Bosnijas un Hercegovinas ratificēto starptautisko konvenciju īstenošanu, tostarp attiecībā uz prasībām par ziņojumu iesniegšanu.
- Veicināt tiesu iestāžu pieejamību.
- Uzlabot sieviešu un bērnu tiesību aizsardzību.
- Vienoties par ieslodzījuma vietu visaptverošu reformu un nodrošināt valsts mēroga cietuma būvi.
- Turpināt uzlabot minoritāšu jautājumu risināšanai nepieciešamo tiesisko regulējumu, lai tas pilnībā atbilstu Eiropas Padomes Vispārējai konvencijai par nacionālo minoritāšu aizsardzību, un nodrošināt tā īstenošanu visā Bosnijas un Hercegovinas teritorijā.
- Nodrošināt Bosnijas un Hercegovinas Nacionālo minoritāšu padomes un atbilstīgo iestāžu pareizu darbību administratīvo vienību līmenī.
- Izstrādāt un īstenot visus nozaru rīcības plānus saskaņā ar valsts stratēģiju attiecībā uz čigāniem kā visaptverošas stratēģijas sastāvdaļu cīņai pret nabadzību un par sociālo iekļaušanu.
- Turpināt iestādēs ievietoto personu skaita samazināšanu, kopienās balstītu pakalpojumu sniegšanu un atbalstu apgādājāmām personām, tostarp garīgās veselības jomā.

Reģionālie jautājumi un starptautiskās saistības

- Veicināt reģionālās sadarbības, izlīguma un labu kaimiņattiecību nostiprināšanu, tostarp sekmējot pāreju no Stabilitātes pakta uz reģionālu sadarbības sistēmu un Centrāleiropas brīvās tirdzniecības nolīguma (CEFTA) efektīvu īstenošanu.
- Pastiprināt sadarbību ar kaimiņvalstīm, īpaši saistībā ar pārrobežu sadarbību, cīņu pret organizēto noziedzību, nelegālu tirdzniecību un kontrabandu, tiesu iestāžu sadarbību un robežu pārvaldību.
- Veicināt neatrisināto robežjautājumu atrisināšanu ar kaimiņvalstīm.
- Nodrošināt pienācīgu finansējumu un pilnīgu rīcībspēju bēgļu atgriešanās fondam; veicināt Sarajevas deklarācijas pilnīgu īstenošanu; pabeigt bēgļu atgriešanās procesu, kā arī gūt ievērojamus panākumus to ekonomiskajā un sociālajā integrācijā.

Ekonomiskie kritēriji

- Nostiprināt makroekonomisko stabilitāti, nodrošinot ilgtspējīgu fiskālo stāvokli un izmantojot saprātīgus politikas instrumentus, lai saglabātu fiskālo stabilitāti, ņemot vērā finanšu starpniecības straujo attīstību.
- Paātrināt privatizācijas procesu, lai 5–10 % valsts kapitāla pārvietotu uz privāto sektoru, Federācijai tiecoties sasniegt augšējo norādīto robežu.
- Izstrādāt fiskālās uzraudzības mehānismus, balstoties uz fiskālajiem noteikumiem un iestāžu sadarbību, kas veicina fiskālo disciplīnu administratīvajās vienībās un starp administratīvajām vienībām un valsts iestādēm; nodrošināt atbilstošu vidi iestāžu sadarbībai pareizi funkcionējošas valsts fiskālās pārvaldes ietvaros.
- Pabeigt valsts iekšējo prasību saskaņošanu atbilstoši atmaksāšanas iespējām no budžeta un piešķirt valsts parādam stabilu lejupejošu tendenci.
- Uzlabot korporatīvo pārvaldību, panākot ievērojamus uzlabojumus zaudējumus nesošu valsts uzņēmumu pārstrukturēšanā un likvidācijā.

- Nodrošināt komercietišu pienācīgu darbību un īpaši pastiprināt tiesu spēju efektīvāk veikt uzņēmumu bankrota/likvidācijas procedūras.
- Pastiprināt vietējo un ārvalstu ekonomiskā procesa dalībnieku juridisko noteiktību un uzlabot uzņēmējdarbības vidi.

Eiropas standarti

Iekšējais tirgus

Preču brīva aprīte

- Pilnveidot un īstenot tiesisko regulējumu attiecībā uz izstrādājumu standartizāciju, metroloģiju, akreditāciju un sertifikāciju, lai to saskaņotu ar ES standartiem un paraugpraksi; turpināt tehnisko noteikumu tuvināšanu *acquis* noteikumiem; palielināt kvalitatīvas infrastruktūras un iestāžu iespējas un izveidot atbilstības novērtēšanas procedūru tiesisko pamatu.
- Nodrošināt turpmāku progresu Eiropas standartu (EN) pieņemšanā.
- Izveidot iekšēju konsultāciju un informēšanas mehānismu par jauniem tehniskiem noteikumiem, pirms pieņemt pasākumus, kuri ietekmē tirdzniecību.
- Nodrošināt, lai pilnībā darbotos tirgus uzraudzības aģentūra, un turpināt pasākumus, lai izveidotu tirgus uzraudzības struktūru, kas atbilst *acquis* prasībām par preču brīvu aprīti.
- Pieņemt valsts likumu par farmaceutiskām un medicīniskām iekārtām un izveidot farmācijas valsts aģentūru.

Personu brīva pārvietošanās, pakalpojumu sniegšanas brīvība un tiesības veikt uzņēmējdarbību

- Padarīt banku uzraudzību par valsts līmeņa atbildību (kopā ar uzraudzības papildu darbībām) un nodrošināt šīs uzraudzības iestādes efektīvu darbību atbilstoši Bāzeles pamatprincipiem attiecībā uz banku efektīvu uzraudzību.
- Pieņemt valsts mēroga likumus par saistībām.
- Nodrošināt, lai Bosnijas un Hercegovinas apdrošināšanas aģentūra pareizi darbotos un garantētu vienotu apdrošināšanas iekšējo tirgu.
- Izveidot saskaņotu kapitāla tirgu tiesisko un normatīvo pamatu, lai nodrošinātu vienotu ekonomisku zonu, un izveidot atbilstošu institucionālo režīmu kapitāla tirgu politikas un tiesību aktu koordinācijai.

Kapitāla brīva aprīte

- Gūt turpmākus panākumus ierobežojumu atcelšanā kapitāla izejošajiem pārvedumiem.

Muitas un nodokļi

- Turpināt tuvināt *acquis* muitas un nodokļu tiesību aktus un procedūras un nodrošināt, ka Bosnijas un Hercegovinas tarifs tiek savlaicīgi atjaunināts, pamatojoties uz visjaunāko kombinēto nomenklatūru.
- Nodrošināt, ka tiesiskais regulējums attiecībā uz brīvajām zonām atbilst ES standartiem un garantē brīvo zonu pienācīgu uzraudzību.
- Nodrošināt izcelsmes noteikumu, tostarp diagonālās kumulācijas, pareizu īstenošanu.
- Ieviest muitas novērtēšanas noteikumus saskaņā ar starptautiskiem standartiem un praksi.
- Likvidēt nodokļus, kuru ietekme ir tāda pati kā muitas nodevām (muitas maksājumi par muitas deklarāciju apstrādi).
- Turpināt palielināt administratīvās spējas, lai ieviestu muitas un nodokļu tiesību aktus un cīnītos pret korupciju, pārrobežu noziedzību un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

- Vienoties par pastāvīgu formulu netiešo nodokļu ieņēmumu sadalīšanai starp valsti, administratīvajām vienībām un Brčko apgabalu.
- Pieņemt par saistošiem rīcības kodeksa principus nodokļu uzlikšanā uzņēmējdarbībai un nodrošināt jauno nodokļu pasākumu atbilstību šiem principiem.

Konkurence

- Pilnveidot spēkā esošos tiesību aktus konkurences ierobežojumu novēršanai atbilstoši Stabilizācijas un asociācijas nolīguma prasībām un nostiprināt Konkurences padomes administratīvās spējas.
- Paātrināt sagatavošanas darbu valsts atbalsta jomā, īpaši pieņemot vajadzīgos tiesību aktus, izveidojot savā darbībā neatkarīgu valsts atbalsta uzraudzības iestādi un nodrošinot visa Bosnijai un Hercegovinai piešķirtā valsts atbalsta pārskatāmību.

Publiskie iepirkumi

- Nodrošināt publisko iepirkumu vienotās sistēmas pareizu darbību un īstenot publisko iepirkumu tiesību aktus un procedūras. Turpināt administratīvo spēju veidošanu.

Intelektuālā īpašuma tiesības

- Panākt, ka pilnībā darbojas Intelektuālā īpašuma institūts, lai tas varētu efektīvi pildīt savus uzdevumus, un ieviest un piemērot pašreizējo tiesisko regulējumu.
- Sagatavot rīcības plānu vajadzīgo spēju izveidei, lai ieviestu un piemērotu intelektuālā īpašuma tiesību aktus, īpaši orientējoties uz vajadzību nodrošināt speciālu apmācību tiesībsardzības iestādēm, tiesnešiem, prokuroriem un muitas ierēdņiem.
- Uzlabot sadarbību starp tiesībsardzības struktūrām un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai pastiprinātu piemērošanu, un sākt sabiedrības informēšanas kampaņu veidošanu.

Nodarbinātības un sociālā politika

- Turpināt izstrādāt sociālās integrācijas un sociālās aizsardzības politiku.
- Izstrādāt sociālā dialoga mehānismus.
- Veikt turpmākus centienus, lai uzlabotu invalīdu stāvokli.
- Izveidot piemērotas pārvaldes struktūras un spējas patērētāju un veselības aizsardzības jomā.

Izglītība un pētniecība

- Valsts līmenī ieviest likumu par augstāko izglītību, gatavojoties tam, lai īstenotu galvenos Boloņas procesa elementus un Lisabonas Konvenciju par atzišanu.
- Risināt izglītības sistēmas sadrumstalotības un dažādu līmeņu organizāciju funkciju pārklāšanās jautājumu. Nostiprināt politikas izstrādes darbu un stratēģisko plānošanu, lai uzlabotu izglītības kvalitāti.
- Veikt pasākumus, lai novērstu skolēnu dalīšanu skolās pēc tautības.
- Parakstīt un ratificēt UNESCO Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu.
- Sākt veidot integrētu pētniecības politiku.

PTO jautājumi

- Turpināt PTO noteikumu un saistību izpildei vajadzīgās reformas un turpināt darbu, lai paātrinātu pievienošanos PTO.

Nozaru politika

Rūpniecība un MVU

- Izveidot saskaņotu tiesisko un institucionālo sistēmu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, lai pareizi īstenotu MVU hartu.
- Pieņemt ierosināto valsts mēroga stratēģiju par MVU un izveidot obligātās vajadzīgās spējas valsts līmenī, lai visā valstī nodrošinātu saskaņotu un koordinētu MVU politiku, tostarp izveidotu MVU valsts aģentūru un forumu dialogam un konsultācijām ar MVU.
- Izstrādāt visaptverošu rūpniecības politiku.

Lauksaimniecība un zivsaimniecība

- Pieņemt likumu par lauksaimniecību, pārtiku un lauku attīstību un nodrošināt atbilstošu tiesisko regulējumu lauksaimniecības, pārtikas un lauku attīstības politikas saskaņotai īstenošanai. Valsts mērogā izstrādāt visaptverošu lauksaimniecības stratēģiju.
- Valsts līmenī nostiprināt administratīvās spējas saistībā ar lauksaimniecību, pārtiku un lauku attīstību, lai efektīvi koordinētu tirgus un lauku attīstības politikas īstenošanu visā valstī. Strādāt pie tā, lai izveidotu valsts līmeņa Lauksaimniecības, pārtikas un lauku attīstības ministriju, kurai būtu pietiekami resursi tās uzdevumu veikšanai.
- Nodrošināt tiesību aktu pieņemšanu atbilstoši Eiropas standartiem pārtikas nekaitīguma, veterinārijas un fitosanitārijas nozarēs un sākt to īstenošanu.
- Nostiprināt laboratoriju un inspekcijas spējas pārtikas nekaitīguma, veterinārijas un fitosanitārijas jomā, izveidot etalonlaboratorijas un izstrādāt paraugu ņemšanas procedūras atbilstoši ES prasībām.
- Uzlabot liellopu identifikācijas un to pārvietošanās reģistrācijas sistēmu un sākt cūku, aitu un kazu identifikāciju un to pārvietošanās reģistrāciju.

Vide

- Pieņemt Valsts vides likumu, lai izveidotu saskaņotu visas valsts vides aizsardzības sistēmu.
- Turpināt īstenot tiesību aktus par ietekmes uz vidi novērtējumu.
- Ratificēt un sākt īstenot attiecīgas starptautiskās konvencijas, tostarp Orhūsas un Espo konvencijas.
- Izveidot Vides valsts aģentūru un nodrošināt tās pienācīgu darbību.
- Turpināt nostiprināt ar vidi saistītu iestāžu administratīvās spējas, īpaši valsts līmenī, un uzlabot saziņu un koordināciju starp minētajām iestādēm.

Enerģētika

- No 2007. gada 1. jūlija pildīt Enerģētikas Kopienas līguma saistības attiecībā uz *acquis* pilnīgu ieviešanu par iekšējo gāzes un elektrības tirgu un elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību.
- Izstrādāt un pieņemt visaptverošu enerģētikas stratēģiju.

Transporta politika

- Turpināt īstenot prasības, kas paredzētas Saprašanās memorandā par Dienvidaustrumeiropas galvenā reģionālā transporta tīkla izveidi, tostarp papildinājumā par Dienvidaustrumeiropas dzelzceļa transporta telpu. Valsts un administratīvo vienību līmenī koordinēt un saskaņot infrastruktūras plānošanu, lai konsekventi noteiktu transporta projektu prioritātes Dienvidaustrumeiropas galvenajā reģionālā transporta tīklā.
- Tuvināt autotransporta *acquis* (tehniskos un drošības standartus, sociālos noteikumus un piekļuvi tirgum).

- Pilnībā īstenot valsts likumu par dzelzceļu. Sagatavot dzelzceļa tīkla pārskatu, lai nodrošinātu brīvu piekļuvi infrastruktūrai.
- Izpildīt Eiropas kopējās gaisa telpas nolīguma pirmajā pārejas posmā paredzētās saistības, tostarp ieviest attiecīgos tiesību aktus par aviāciju.

Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi

- Pieņemt Likumu par Informācijas sabiedrības aģentūru un izveidot šo aģentūru.
- Ieviest un piemērot noteikumus par telekomunikācijām/elektroniskajiem sakariem, lai izveidotu pilnībā liberalizētu un konkurētspējīgu tirgu. Ieviest tirgū vajadzīgos aizsardzības mehānismus.
- Nostiprināt komunikāciju regulēšanas iestādes neatkarību. Nostiprināt tās administratīvās spējas.

Finanšu kontrole

- Izstrādāt un pieņemt iekšējās finanšu kontroles valsts stratēģiju.
- Pieņemt un īstenot tiesību aktus par valsts sektora iekšējo kontroli un revīziju.

Statistika

- Īstenot nolīgumu starp statistiskās sistēmas administratīvajām vienībām par Centrālās statistikas aģentūras darba uzlabošanu Bosnijā un Hercegovinā un uzlabot statistikas apjomu un kvalitāti, īpaši valsts līmenī.
- Uzlabot lauksaimniecības statistikas datu vākšanu un apstrādi saskaņā ar ES standartiem un metodiku.
- Uzlabot statistikas datu par konsolidētajiem valsts pārskatiem kvalitāti un aptveramību.
- Izveidot tiesisko regulējumu, kas ir vajadzīgs, lai veiktu tautas skaitīšanu. Vienoties par tautas skaitīšanas termiņu un sākt sagatavošanas darbu tās veikšanai.

Tiesiskums, brīvība un drošība

Vīzas, robežkontrole, patvēruma un migrācija

- Nodrošināt Drošības ministrijas migrācijas nodaļai atbilstošu personālu un atbilstošas telpas, aprīkojumu, personālu un apmācību Ārvalstnieku lietu departamentam.
- Pieņemt migrācijas valsts mēroga stratēģiju un jauno likumu par ārvalstnieku pārvietošanos un uzturēšanos.
- Īstenot EK un Bosnijas un Hercegovinas atpakaļuzņemšanas nolīgumu un apspriest atpakaļuzņemšanas nolīgumus ar to migrantu izcelsmes valstīm, kuri ir tranzītā.
- Nodrošināt uzņemšanas centru atbilstību starptautiskiem standartiem un uzņemties pilnu atbildību par to finansēšanu un vadību.
- Pieņemt un īstenot pārskatīto valsts stratēģiju par robežu integrētu pārvaldību (IBM), balstoties uz IBM pamatnostādņēm Rietumbalkāniem, kā arī atbilstošo valsts rīcības plānu.
- Turpināt robežšķērsošanas punktu uzlabošanu.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija

- Pilnībā nodrošināt ar personālu Finanšu noziegumu izlūkošanas vienību.
- Turpināt pilnveidot tiesību aktus nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanai, tostarp ieviest un piemērot tos.

Narkotikas

- Izstrādāt narkotiku apkarošanas valsts mēroga politiku atbilstīgi ES standartiem.
- Nodrošināt, lai pilnībā darbotos valsts mēroga narkotiku apkarošanas birojs.

Policija

- Turpināt nostiprināt Izmeklēšanas un aizsardzības valsts aģentūru, īpaši pabeidzot tās nodrošināšanu ar personālu.

Cīņa pret organizēto noziedzību un terorismu

- Izstrādāt un īstenot visus rīcības plānus, kas paredzēti valsts stratēģijā organizētās noziedzības apkarošanai.
- Atjaunināt un īstenot valsts rīcības plānu cilvēku tirdzniecības apkarošanai.
- Ratificēt Eiropas Padomes Konvenciju par rīcību pret cilvēku tirdzniecību.
- Pastiprināt cīņu pret organizēto noziedzību un pastiprināt starptautisko sadarbību ar tiesībsardzības iestādēm.
- Veikt papildu pasākumus, lai aizsargātu cilvēku tirdzniecības upurus, un nodrošināt tiesību aktu atbilstošu īstenošanu liecinieku aizsardzības jomā.
- Pastiprināt Izmeklēšanas un aizsardzības valsts aģentūras spējas cīņai pret terorismu un pastiprināt starptautisku sadarbību šajā jomā, tostarp pareizi īstenojot starptautiskas konvencijas.

Personas datu aizsardzība

- Izveidot neatkarīgu datu aizsardzības uzraudzības iestādi (datu aizsardzības aģentūru), kurai ir pietiekamas pilnvaras un finansiālie un cilvēkresursi.

3.2. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES**Politiskie kritēriji****Demokrātija un tiesiskums***Konstitūcija/pārvaldība*

- Turpināt procesu, lai saskaņotu un pieņemtu izmaiņas Bosnijas un Hercegovinas konstitūcijā, kuras veicinās funkcionālāku un fiskāli ilgtspējīgāku institucionālo struktūru izveidi, uzlabojot cilvēktiesību un pamattiesību ievērošanu un atbalstot ES integrācijas procesu.
- Nodrošināt turpmāku progresu saistībā ar politikas formulēšanu un lēmumu pieņemšanu, uzņemoties pilnu atbildību valsts mērogā.

Valsts pārvalde

- Īstenot valsts pārvaldes reformu un nodrošināt tās ilgtspēju. Palielināt spējas pakāpeniskai tiesību aktu saskaņošanai ar *acquis* un to īstenošanai.

Tiesu sistēma

- Īstenot tieslietu nozares attīstības stratēģiju, nostiprināt neatkarīgu, uzticamu un efektīvu tiesu sistēmu, kas garantē tiesiskumu un pilsoņiem – vienlīdzīgas piekļuves iespējas tiesām, un garantē, ka tiesu rīcībā ir tehniskais aprīkojums un finanšu līdzekļi, kas ir vajadzīgi, lai efektīvi un pienācīgi nodrošinātu tiesiskumu.

Cilvēktiesības un mazākumtautību aizsardzība

- Nodrošināt, lai valsts tiesību akti pilnībā atbilstu Eiropas Cilvēktiesību konvencijai.
- Nodrošināt mazākumtautību aizsardzību saskaņā ar ES un starptautiskiem standartiem; pilnībā īstenot valsts stratēģiju attiecībā uz čigāņiem un tās nozaru rīcības plānus; izstrādāt datus, kuri var kalpot par pienācīgu pamatu, lai veicinātu sociālās integrācijas stratēģiju un rīcības plānu turpmāku izstrādi un to novērtēšanu.

Reģionālie jautājumi un starptautiskās saistības

- Turpināt veicināt reģionālo dialogu, stabilitāti un labas kaimiņattiecības un sadarbību.
- Saskaņot nolīgumu, kas noslēgts ar ASV saistībā ar nosacījumiem personu izdošanai Starptautiskajai Krimināltiesai, ar ES pamatprincipiem, kurus Eiropadome pieņēma 2002. gada septembrī.

Ekonomiskie kritēriji

- Uzlabot valsts finanšu kvalitāti, samazinot valsts izdevumus attiecībā pret IKP, pārstrukturējot izdevumus un novirzot tos uz pieaugumu veicinošām kategorijām, un nostiprinot ekonomiskās politikas plānošanas spējas.
- Pabeigt privatizācijas procesu un likvidēt atlikušos zaudējumus nesošos valsts uzņēmumus, kurus nevar pārdot.
- Palielināt dalību oficiālajā ekonomikā, samazinot sociālo iemaksu likmes un veicot pensiju sistēmas reformu, un veicināt darbaspēka mobilitāti visā valstī.
- Paātrināt tīkla nozaru nošķiršanu, lai atvērtu elektrības, gāzes un telekomunikāciju tirgus citiem piegādātājiem nolūkā veicināt konkurenci un līdzekļu efektīvu sadali.
- Turpināt reformas īpašuma reģistrācijas, līgumu izpildes, bankrota procedūru, uzņēmumu reģistrācijas, nodokļu un licencēšanas jomās, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un veicinātu uzņēmējdarbību. Likvidēt dublējošus noteikumus, ko piemēro dažādos pārvaldes līmeņos, un uzņēmumu dubulto aplikšanu ar nodokļiem starp administratīvajām vienībām.

Eiropas standarti**Iekšējais tirgus***Preču brīva aprīte*

- Turpināt kvalitatīvas infrastruktūras veidošanu, tuvinot tiesību aktus *acquis* tādās jomās kā standarti, sertifikācija, metroloģija, akreditācija un atbilstības novērtēšana, kā arī transponējot jaunās un globālās pieejas un vecās pieejas direktīvas.
- Turpināt attīstību, pieņemot ES standartus un veicinot centienus kļūt par Eiropas Standartizācijas komitejas, Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komitejas un Eiropas Elektrosakaru standartizācijas institūta pilntiesīgu locekli.
- Izveidot tirgus uzraudzības sistēmu, kas atbilst Eiropas standartiem.

Muita un nodokļi

- Nodrošināt turpmāku muitas un nodokļu tiesību aktu saskaņošanu ar *acquis* un turpināt palielināt administratīvās spējas, lai ieviestu šos tiesību aktus, kā arī cīnīties pret korupciju, pārrobežu noziedzību un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.
- Uzlabot pārskatāmību un informācijas apmaiņu reģionā un ar ES, lai veicinātu pasākumu piemērošanu izvairīšanās no nodokļu maksāšanas novēršanai.

Konkurence

- Ieviest valsts atbalsta tiesību aktus un nodrošināt valsts atbalsta uzraudzības iestādes efektīvu darbību.
- Sagatavot visaptverošu uzskaiti par valsts atbalstu.

Publiskie iepirkumi

- Nodrošināt, ka Bosnijas un Hercegovinas tiesiskais regulējums attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem atbilst *acquis* un ka publisko iepirkumu procedūras tiek pareizi īstenotas.

Nodarbinātības un sociālā politika

- Garīgās veselības jomā kā alternatīvu ieviešanai ārstniecības iestādēs izstrādāt kopienā balstītus pakalpojumus, raugoties, lai garīgās veselības aprūpei tiktu piešķirti pietiekami finanšu līdzekļi.

Izglītība un pētniecība

- Veikt pasākumus, lai uzlabotu izglītības sistēmu, tostarp sākumizglītību, un izveidot mūsdienīgu profesionālās izglītības un apmācību sistēmu.
- Veicināt reģionālo sadarbību augstākās izglītības jomā.

Statistika

- Izveidot uzticamu ekonomikas statistiku un iestāžu spējas, lai sagatavotu un publicētu statistikas pamatdatus, kas saskaņoti ar Eiropas standartiem, īpaši tautsaimniecības pārskatu, lauksaimniecības, makroekonomikas un uzņēmējdarbības statistikas, kā arī sociālās statistikas, tostarp izglītības, darba un veselības statistikas jomā.
- Veikt tautas skaitīšanu.

Nozaru politikas virzieni*Rūpniecība un MVU*

- Nodrošināt Eiropas Mazo uzņēmumu hartas īstenošanu.
- Nodrošināt rūpniecības politikas īstenošanu.

Lauksaimniecība un zivsaimniecība

- Visā valstī ieviest visaptverošu valsts mēroga lauksaimniecības stratēģiju.
- Turpināt nostiprināt valsts mēroga spējas lauksaimniecības, pārtikas un lauku attīstības politikas koordinēšanai un saskaņošanai, pastiprināt īstenošanas mehānismus un turpināt tuvināšanu *acquis*.
- Turpināt prasībām atbilstošu tiesību aktu pieņemšanu pārtikas nekaitīguma, veterinārijas un fitosanitārijas nozarēs un izveidot efektīvu kontroles sistēmu.
- Novērtēt pārtikas pārstrādes uzņēmumu atbilstību ES prasībām un sagatavot un uzsākt programmu minēto uzņēmumu modernizācijai.

Vide

- Turpināt ES *acquis* pakāpenisku pārņemšanu ar īpašu uzsvāri uz atkritumu apsaimniekošanu, ūdens kvalitāti, gaisa kvalitāti, dabas aizsardzību un integrētu piesārņošanas novēršanu un kontroli.
- Īstenot stratēģiskus plānus, tostarp ieguldījumu stratēģijas, un palielināt ieguldījumus vides infrastruktūrā, īpaši uzsverot notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, dzeramā ūdens apgādi un cieta atkritumu apsaimniekošanu.
- Nodrošināt vides aizsardzības prasību integrāciju citu nozaru politikas virzienu definēšanā un īstenošanā.

Transporta politika

- Radīt apstākļus konkurencei par dzelzceļa sliežu ceļiem, tostarp dzelzceļa regulēšanas un drošības iestāžu starpā.
- Nodrošināt tiesību aktu turpmāku saskaņošanu ar transporta *acquis*, īpaši attiecībā uz tehniskajiem un drošības standartiem (ieskaitot digitālā tahogrāfa ieviešanu), sociālajiem standartiem un tirgus liberalizāciju.
- Izpildīt Eiropas kopējās gaisa telpas nolīguma otrajā pārejas posmā paredzētās saistības.

Enerģētika

- Paātrināt enerģētikas uzņēmumu reformu, īpaši elektrības un gāzes nozarē, īstenot administratīvo vienību rīcības plānus attiecībā uz elektrības nozares pārstrukturēšanu, izstrādāt un īstenot papildu plānus saistībā ar ogļu nozares reformu, izveidot pārvades sistēmas operatoru un sadales sistēmas operatorus gāzes nozarē un attīstīt gāzes iekšējo tirgu.
- Nodrošināt saskaņotu elektrības un gāzes regulēšanas sistēmu, kura būtu sagatavota tam, lai iekļautu citas enerģētikas nozares saskaņā ar Enerģētikas kopienas līgumu, un līdztekus tam nodrošināt to jautājumu risināšanu, kas saistīti ar sociāli mazāk aizsargātiem patērētājiem.

Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi

- Pilnībā īstenot sabiedriskās apraides tiesību aktus un pabeigt sabiedriskās apraides nozares strukturālo reformu.
- Pielīdzināt tiesību aktus ES tiesiskajam regulējumam elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu jomā un nodrošināt to ieviešanu un piemērošanu.
- Saskaņot tiesību aktus ar Eiropas Konvenciju par pārrobežu televīziju un direktīvu par televīziju bez robežām.

Finanšu kontrole

- Īstenot iekšējās finanšu kontroles valsts politikas dokumentu un rīcības plānu.
- Nostiprināt augstāko revīzijas iestāžu darbības spējas, kā arī to funkcionālo un finansiālo neatkarību.
- Izstrādāt procedūras un izveidot administratīvās spējas, lai nodrošinātu ES finanšu interešu efektīvu aizsardzību.

Tiesiskums, brīvība un drošība

Vīzas, robežkontrole, patvēruma un migrācija

- Īstenot vīzu, patvēruma un migrācijas politiku saskaņā ar ES standartiem.
- Turpināt uzlabot robežu pārvaldību, īpašu uzsvāru liekot uz robežu infrastruktūru un zaļo robežu uzraudzību.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošana

- Nodrošināt arvien labākus rezultātus nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas jomā.

Narkotikas

- Nodrošināt, ka tiesībaizsardzības struktūras ir pienācīgi aprīkotas cīņai pret narkotiku kontrabandu. Panākt apmierinošu sadarbību starp aģentūrām un starptautisko sadarbību, kas ļautu būtiski uzlabot rezultātus šajā jomā.

Polīcija

- Pilnībā īstenot policijas reformu.

Cīņa pret organizēto noziedzību un terorismu

- Gūt būtiskus rezultātus cīņā pret organizēto noziedzību, visu veidu kontrabandu un terorismu un nodrošināt atbilstošu saukšanu pie atbildības.

Personas datu aizsardzība

- Īstenot valsts tiesību aktu par personas datu aizsardzību atbilstoši *acquis* un nodrošināt tā efektīvu uzraudzību un izpildi.

4. PLĀNOŠANA

Kopienas palīdzību Rietumbalkānu valstīm atbilstoši stabilizācijas un asociācijas procesam sniegs saskaņā ar pašreizējiem finanšu instrumentiem, īpaši ar Regulu (EK) Nr. 1085/2006 (*IPA*), savukārt attiecībā uz programmām, kas pieņemtas līdz 2007. gadam, – saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2666/2000 (*CARDS* regula) ⁽¹⁾. Finansēšanas nolīgumi būs juridiskais pamats konkrētu programmu īstenošanai. Šim lēmumam attiecīgi nav finansiālu sekas. Bosnijai un Hercegovinai var būt pieejams finansējums no daudzvalstu un horizontālajām programmām.

5. NOSACĪJUMU KOPUMS

Palīdzība Rietumbalkānu valstīm ietver nosacījumu, lai turpinātos progress atbilstīgi Kopenhāgenas kritērijiem, kā arī progress šīs Eiropas partnerības konkrēto prioritāšu izpildē. Šo nosacījumu neievērošanas gadījumā Padome var veikt attiecīgus pasākumus, pamatojoties uz 21. pantu Regulā (EK) Nr. 1085/2006, vai – tādu programmu gadījumā, kas pieņemtas pirms 2007. gada, – pamatojoties uz 5. pantu Regulā (EK) Nr. 2666/2000. Uz palīdzību attiecas arī Padomes 1997. gada 29. aprīļa secinājumos definētie nosacījumi, īpaši attiecībā uz saņēmēju apņemšanos veikt demokrātiskas, ekonomiskas un institucionālas reformas. Īpaši nosacījumi ir iekļauti arī individuālās gada programmās. Lēmumam par finansējumu sekos ar Bosniju un Hercegovinu parakstīts finansējuma nolīgums.

6. UZRAUDZĪBA

Eiropas partnerības īstenošanu izskatīs, izmantojot mehānismus, kas izveidoti saskaņā ar stabilizācijas un asociācijas procesu, īpaši gada progresa ziņojumus, ko sniedz Komisija.

⁽¹⁾ OV L 306, 7.12.2000., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2112/2005 (OV L 344, 27.12.2005., 23. lpp.).